

EFFATA

Periodiek van de Effatagemeenschap Nijmegen

Pasen 2026

In dit nummer

We gaan een 'liturgisch sterke tijd' tegemoet, met vele vieringen. Een overzicht leest u op bladzijde 5

We hebben afscheid genomen van Peter Nissen. In een apart deel van het parochieblad staan we stil bij de vele manieren waarop Peter zoveel heeft betekend voor mensen binnen en buiten Effata, bladzijden 6 tot en met 13

Wist u dat het thema van de vastenperiode wordt ondersteund met een tentoonstelling? U leest erover op bladzijde 15

Een mooie voorbereiding op het paasfeest is: extra aandacht geven aan de schepping. U krijgt tips op bladzijde 18

Missionair zijn blijft niet beperkt tot Effata. U leest over andere locaties van de Stefanusparochie op bladzijde 19

PAASMORGEN

De icoon op de voorkant van ons parochieblad, die ik schreef in 2017-2018, vertelt het paasverhaal over de verrijzenis van Jezus Christus. Veel iconen behelzen meerdere episoden van een verhaal, zoals bijvoorbeeld ook veel kersticonen.

"Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jacobus en Salóme welriekende kruiden om Hem te gaan balsemen. Op de eerste dag van de week, heel vroeg, toen de zon net op was, gingen zij naar het graf" (Marcus 16, 1-2)

Linksboven ziet men de drie kruisen waar de dode lichamen van zijn afgehaald. Ze konden op de sabbat immers niet blijven hangen. De opkomende zon verschijnt net achter een bergtop. Onder die opkomende zon wordt Jezus door onder andere Jozef van Arimatea in het graf gelegd. Rechts daarvan komen de vrouwen (de myrondraagsters – 'myron' is afgeleid van het woord 'mirre') bij het graf en ontmoeten daar een engel: Jezus is verrezen!!! Dit gaan de vrouwen aan de apostelen vertellen. Maar Maria Magdalena keert alleen terug naar het graf, ziet twee engelen en de windsels, en is erg bedroefd (rechts onder de kruisen). Ze ziet de tuinman staan (links) en spreekt hem aan. 'Hebt gij Hem weggenomen?' De tuinman zegt 'Maria!', en dan herkent zij Hem en zegt 'Rabboeni!' 'Houd me niet vast, ik ben nog niet opgestegen naar mijn Vader' ('Noli me tangere!'). Dat is het centrale tafereel op de icoon. Maria Magdalena is de eerste leerling van Jezus die hoorde dat Hij verrezen is.

Willem Pelser

Bewegen naar Pasen

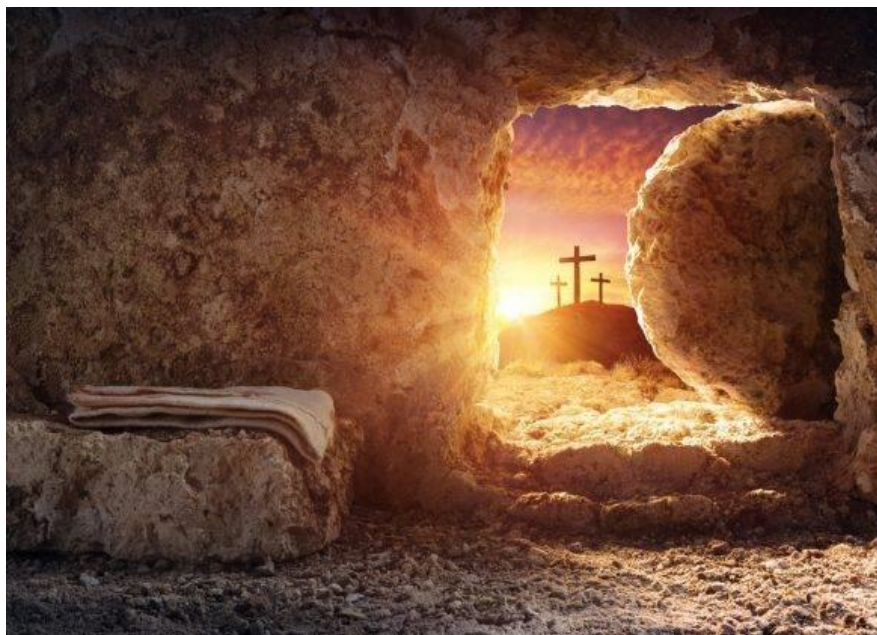
De afgelopen week heb ik twee ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt: de sluiting van de kerk van H. Antonius Abt in Malden, en het overlijden en de uitvaart van mijn medezuster dominicanes zr. Marga Zwiggelaar o.p. Verdrietige gebeurtenissen, die met rituelen begeleid worden om de toekomst aan te kunnen. Met het wegdragen van het H. Sacrament naar een nieuwe tijdelijke kerkruimte was er direct zicht op een verdergaan van de kerk in Malden. Een heel nieuwe maar kleinere kerk zal over ruim een jaar ingezegend worden. En zr. Marga werd onder het zingen van *An Irish Blessing* en *Tot we elkaar weerzien, moge God je bewaren in de palm van zijn hand* de kerk uitgedragen. Uit het dal weer omhoogkomen, gelovig wetend dat er altijd een goede toekomst is, zo ervaar ik deze gebeurtenissen en de rituelen. Is dat voor iedereen zo? Ik denk aan de behoeftigen, de armen, de marginalen. Hoe is dat voor hen?

“ ‘gelovig wetend dat er altijd een goede toekomst is’

In de zondagse liturgie besteden we in deze veertigdagentijd extra aandacht aan de werken van barmhartigheid (Mt 25, 31-46). Jezus zegt: 'Ik verzeker jullie, alles wat je voor één van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.' (Mt 25:40). Me verplaatsend in de leefwereld van een hongerige, dorstige, vreemdeling aan de rand van de samenleving - als dat al voor mij mogelijk is om te doen - stel ik me voor dat deze intens verlangt naar waardigheid, gezien worden door de andere mensen. Ik geloof dat als dat gebeurt God aan het werk is, en dat hij de marginalen ziet zoals in de zaligsprekingen wordt verwoord (Mt 5, 1-12a). Is het dan Pasen geworden? Zo zou je het kunnen zien. Door het diepe dal van ongekend en ongezien zijn is er toch weer een opgaande lijn mogelijk, zoals Jezus ook door de dood heen voortbestaat. En dat vieren we met Pasen. Toch?

Mede namens collega René Klaassen en de collega's uit het Pastoraal Team van Nijmegen, wens ik u allen een Zalig Pasen.

Pastor Hans Hamers o.p.

De Heer is waarlijk opgestaan

Van het pastorale team

Verder zonder Peter Nissen

Op 6 februari jl. is onze parochiaan Peter Nissen overleden. In deze editie van ons Effata-blad wordt hier ruim aandacht aan besteed, want onze gemeenschap mag zich gezegend weten dat wij hem in ons midden hebben gehad. Zijn inzet voor de gemeenschap met zijn kennis en ervaring heeft ons verrijkt. Wij zijn Peter hiervoor zeer dankbaar en we zullen hem in gebed gedenken.

Met het boekje *Loslaten en groeien*, dat Peter Nissen nog kort voor zijn overlijden heeft geschreven, laat hij concreet iets na om deze veertigdagentijd dag voor dag stil te staan, bij en met God op weg naar Pasen. Het boekje is in de boekhandel verkrijgbaar, maar ook bij ons in de kerk, zolang de voorraad strekt.

De Veertigdagentijd door, liturgisch, diaconaal en langs de weg van de kunst

Voor deze veertigdagentijd, één van de sterke liturgische tijden, heeft de liturgiekring als algemeen thema gekozen 'Geven jullie hen maar te eten'. Jezus zegt dit tegen zijn leerlingen om de menigte die hen gevolgd is te voeden (Mt 14, 13-20; Mt 15, 32-39; Mc 6, 32-44; Mc 8, 1-9; Lc 9, 10-19; Joh 6, 1-14). De mensen zijn ver van huis en hebben honger. We hebben dit thema overgenomen van de bisschoppelijke Vastenactie. De kerngroep diaconie heeft ons dit aangereikt. Als u meer wilt weten over de vastenactie: <https://www.vastenactie.nl/vastenactie>.

Het thema heeft ook alles te maken met de bekende zeven werken van barmhartigheid (Mt 25, 31-46). Op initiatief van de werkgroep Kunst en Religie is een reeks kunstpanelen met bijpassende gedichten in bruikleen gekregen. Tijdens de zondagsvieringen zijn één of meerdere werken van barmhartigheid gekoppeld aan het thema. In de zijcorridor in de kerk naar de dagkapel zijn alle kunstpanelen en gedichten opgehangen, om bij stil te staan.

Hieronder ziet u de verbeelding van 'De hongerigen voeden', gemaakt door Jeltje Hoogenkamp en het bijpassende gedicht door Corrie Kompels.

Hans Hamers o.p.

*Ze heeft zich achter het gordijn verstoep,
maar niet voor lang, want wil te graag
aan mij verschijnen, me begroeten.*

*Ik zal vast iets lusten na mijn reis hierheen.
Ze tovert triomfantelijk een groot stuk taart,
danst en springt de kamer rond,
trekt me haar wereld in van beren en ballonnen.*

*Een grote zeepbel in het blauw geblazen
weerkatst de regenboog. Ze juicht
als hij uiteenspat in een regen van geluk.*

Corrie Kompels

Vieringen in de Goede Week en Pasen

Na de veertigdagentijd volgen de Goede Week en Pasen met de volgende vieringen:

- **Zondag 29 maart om 10:30 uur,**
viering van Palmzondag, agapè-viering
- **Donderdag 2 april om 19:00 uur,**
Witte Donderdag, eucharistieviering
- **Vrijdag 3 april om 15:00 uur,**
Kruisweg
- **Zaterdag 4 april om 19:00 uur,**
Paaswake gezinsviering
- **Zaterdag 4 april om 21:00 uur,**
Paaswake, eucharistieviering
- **Zondag 5 april om 10:30 uur,**
Hoogfeest van Pasen, woord- en communieviering.
- **Maandag 6 april,**
Tweede paasdag is er **geen viering.**

Van het locatieteam

Wat zijn wij diep geschokt door het overlijden van Peter Nissen. We waren op de hoogte van zijn gezondheidstoestand, maar hadden niet verwacht dat het zo snel zou gaan. Peter is heel belangrijk geweest voor onze Effataparochie. Jarenlang heeft hij ons op allerlei manieren gesteund en soms onder de arm genomen. Elders in dit blad leest u veel meer daarover. We hebben afscheid van hem genomen in een volledig gevulde kerk. Uit zeer uiteenlopende richtingen kwamen mensen om hem te herdenken. Van daklozenopvang tot universitaire hoogwaardigheidsbekleders waren er vertegenwoordigers. Prachtig om te zien en te horen hoe belangrijk hij is geweest voor al deze mensen. Wat zullen we hem missen! En Joyce blijven wij krachtig ondersteunen!

Er zijn verschillende zaken waarmee we ons bezighouden als locatieteam.

- De actie Kerkbalans is goed op gang gekomen. Aan uw toezeggingen en betalingen menen we te zien dat er globaal op hetzelfde niveau als vorig jaar wordt bijgedragen. Het wegvallen van enkele donateurs wordt opgevangen doordat meerdere individuele bijdragen wat hoger zijn geworden.
- De slecht functionerende verwarming in de dagkapel is eindelijk weer op orde. In de

verwarmingsketel bleek een groot probleem te zitten, dat onder garantie is opgelost! Jammer dat u zoveel weken in de kou heeft gezeten. De extra verwarming de laatste weken heeft dat wel een beetje goedgemaakt.

- Onze pastor Hans Hamers gaat eind dit jaar met welverdiend pensioen. Wij zijn druk bezig na te denken hoe dat vertrek kan worden opgevangen.
- Bij Open Monumentendag medio september willen we ons kerkgebouw goed naar voren laten komen. Ook daarvoor is er een werkgroep ingesteld.
- In de vieringen op de zondagen worden we geïnspireerd door de voorgangers aan de hand van de cyclus van de werken van barmhartigheid. U heeft de mooie tentoonstelling in de zijgang naar de dagkapel kunnen bewonderen.

Wij wensen u een zinvolle veertigdagen tijd en fijne Paasdagen!

*Namens het locatieteam,
Dirk-Jan de Rooij*

Peter Nissen als Effataparochiaan

Peter Nissen had vele kanten. Hij was een groot geleerde, een aansprekend publieksschrijver en spreker en een goede bestuurder. Maar voor ons was hij eerst en vooral medeparochiaan en voorganger.

De eerste Effata-tijd

Mijn eerste gesprek met Peter Nissen was tijdens het afwassen. Na een vergadering over 'samenwerking, fusie (of ruzie)' tussen de parochies in Nijmegen en omgeving namen wij het op ons om in de pastorie van de Cenakelkerk kopjes en schoteltjes te reinigen. Op die zomerse avond in 2005 bespraken we de katholieke bestuurscultuur, eigenschappen van de andere bestuursleden, de positie van kerkgebouwen en methodes van historici. Ook tijdens de afwas was Peter de spiritueel en intellectueel gedreven parochiaan zoals we hem allemaal hebben leren kennen.

Foto: Koen Verheijden, Trouw

Ik vertel u niets nieuws en overdrijf niet als ik u zeg dat het een moeizaam fusieproces was, waaraan medevoorzitter Arjan Broers en ik als onervaren bestuurders de handen vol hadden. Peter, gepokt en gemazeld in het bestuurlijk werk, stuurde me af en toe een mail waarin hij adviseerde en suggereerde. Altijd in respect voor mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid. Ik waardeerde dat zeer. Niet alleen omdat ik er praktisch veel aan had. Als een van de weinigen in het roerige proces was Peter in staat het proces van afstand ('overstijgend' heet dat in managementjargon, maar voor Peter heeft dat woord een andere betekenis) te analyseren. Zijn berichten aan mij straalden uit: we deden het voor de katholieke gemeenschap in Nijmegen-Oost, en niet om dit of dat gebouw te redden of om die en die een plezier te doen, laat staan om die en die rekening te vereffenen. Ook toen ik voorzitter van Effata was geworden, kreeg ik enkele keren waardevolle tips over zaken die Peter scherp zag.

Toen Effata er eenmaal was, leerde de Dominicuskerk de veelzijdigheid van Peter kennen. Hij ging graag voor en hield overwegingen zoals ze bedoeld zijn. Hij bleef dicht bij de tekst, speelde graag met de (Griekse) brontekst, maar altijd was er de actualiteit. Als hij niet voorging was het een uitdaging om hem bij de koffie een oordeel over de overweging van die week te ontlokken. Soms begon hij er zelf over; hij kon mild maar helder wijzen op verkeerde historische aannames. Dat gold trouwens ook voor het parochieblad. Ik herinner me een artikel van Peter waarin hij fijntjes maar genadeloos onvolkomenheden in het vorige nummer corrigeerde. Bijzonder was het parochieuitje naar Zuid-Limburg. Als een echte reisleader, voor in de bus gezeten, vertelde hij achtergronden bij zo ongeveer elke torenspits van kerk of klooster waar we langsreden. Tijdens het uitje vertelde hij me met enig trots dat hij als puber al in archieven rondneusde, wat de medewerkers ertoe bracht om speciaal voor hem chocomel te laten aanrukken. Ik zie het helemaal voor me.

Peter gaf niet zozeer lezingen, hij gaf cycli van lezingen. Dit waren niet alleen presentaties van kennis, ook allerlei materiële voorwerpen kwamen tevoorschijn. Prachtige boeken, en tijdens de Goede Week een grote kaart van het oude Jeruzalem. Joyce heeft zelfs een keer een halve geluidsinstallatie meegenomen naar de plaats waar Peter een lezing over geestelijke muziek hield.

Peter trad ook toe tot de redactie van dit blad, waarin hij een column schreef. Altijd wist hij alledaagse gebeurtenissen in een spiritueel kader te plaatsen. Dat heeft ook iets protestants, heb ik toen wel eens gedacht (of projecteer ik dat achteraf?). In die columns zag je ook steeds meer onvrede met het instituut kerk. Die onvrede bleek heel diep en leidde tot een zoektocht. We konden het ervaren, van dichtbij (hij was steeds minder in de kerk) en van veraf (ik herinner me een radio uitzending waarin Peter erover sprak). Peter zocht, bij Oud-katholieken, bij de studentenkerk, en bij de remonstranten. In de Doopsgezind- Remonstranse kerk (waar mijn vrouw Marieke actief is) herinner ik me een preek als gastpredikant, waar Peter sprak van de katholieke kerk die 'ziek' was.

Intermezzo: nog steeds contact

De remonstranten werden zijn nieuwe thuis. Peter presenteerde de overgang als 'kerkelijk verhuisbericht', naar een klein kamertje van de Grote Kerk, waar de ramen en deuren wijder openstaan. Het 'proponens'-examen, waarmee Peter remonstrants predikant werd was een uitzonderlijke gebeurtenis. Aan de hand van een uitgebreid interview in *Trouw* werd Peter

ondervraagd door remonstrantse intelligentsia. Ieder die erbij was ervoer: wat kan theologie boeiend zijn. Via Oosterbeek kwam Peter terecht in Nijmegen. Nu kon niet ik aan Marieke maar Marieke aan mij tijdens de zondag-lunch vertellen waar de overweging van Peter over was gegaan.

Natuurlijk bleef er verbondenheid met Effata. Betty Smits-van Sonsbeek interviewde hem voor dit blad over de cursussen die hij onder de noemer 'Zielzin' gaf. In de coronatijd nam menig Effata parochiaan deel aan de online cursussen die Peter verzorgde.

Terug bij Effata

Voor veel mensen kwam de terugkeer in de katholieke kerk als een verrassing. Peter wist het in psychologische termen zo mooi te zeggen: het voelt als een emigrant die er na enige tijd in het buitenland achter komt dat hij liever in zijn thuisland woont. Maar geloof is geen psychologie. Peter voelde zich aangetrokken tot de woorden en daden van Paus Franciscus.

Zo leerden we Peter weer kennen als voorganger, parochiebladschrijver, cursusgever, en nog veel meer. Zijn stukjes, beter gezegd stukken, in het parochieblad waren even erudiet als toegankelijk, en bevatten nooit een onvolkomenheid. Natuurlijk was het voor mij als redacteur een sport om er toch een onjuistheid uit te halen. Twee keer kon ik Peter daarover mailen. Een keer was het niet terecht. In het (mede)voorgangersberaad was Peter natuurlijk een enorme aanwinst. Als de eeuwigdurende discussie over het kenmerkende van agapé vieringen oplaaide, dan wist hij met enkele opmerkingen een hoop misverstanden te voorkomen. Maar ondanks zijn enorme theologische bagage domineerde hij die werkgroep niet. In parochiële activiteiten kon Peter mensen ruimte geven.

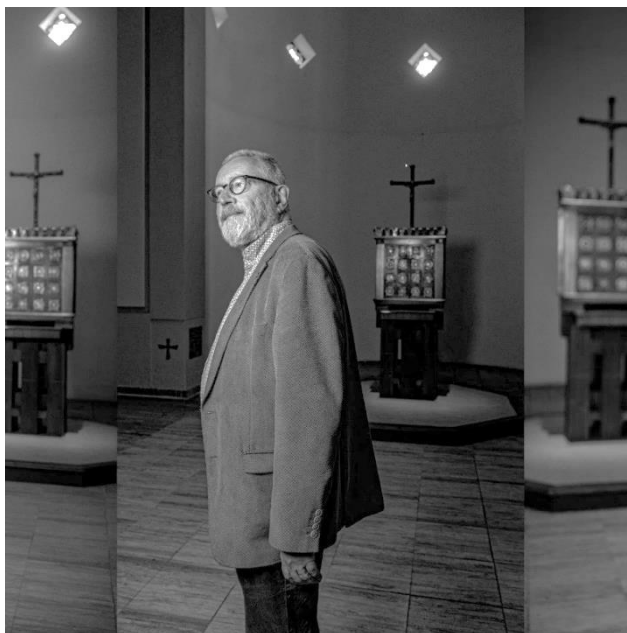
Een markante stap was, dat naast de vele geloofswaarden daden volgden. Peter werd actief

bij het straatpastoraat het 'Kruispunt'. Ik heb begrepen dat dat voor hem veel betekende. Hij wist ook regelmaat Effata-mensen te mobiliseren om materieel bij te dragen aan het centrum. Met zijn charisma was dat heel succesvol. Nog niet zo lang geleden werd er een actie op touw gezet om winterjassen in te zamelen. Het motto was bij veel mensen 'winterjassen voor Peter Nissen'. Er kwamen er te veel binnen; de actie moet gestopt worden. In de afkondiging daarvan merkte Peter fijntjes op dat die jassen echt voor het Kruispunt waren 'niet dat u nu denkt wat heeft Peter Nissen toch veel jassen nodig'.

Met een schok vernamen we het bericht van Peter zijn eerste herseninfarct. Hij probeerde de draad weer op te pakken en dat lukte bewonderenswaardig. Peter zong weer bij de Schola, ging weer voor en plande weer lezingen. De zaterdag voor zijn overlijden hield hij in de DoRe-kerk nog een lezing over vrijzinnigheid. Zeker zagen we dat hij had moeten inleveren, maar ik zal nooit een koffiegesprek vergeten waarin we hebben gelachen. Zijn humor had hem niet in de steek gelaten.

Peter had, ook in zijn parochiële activiteiten, vele kanten, dus benadrukken velen zijn veelzijdigheid. Tussen die kanten zitten wel spanningen: geleerde en oblaat van een klooster waar zwijgzaamheid een deugd is. Hoogleraar en tv-persoonlijkheid. Katholiek en remonstrant. Maar wij hebben Peter vooral ervaren als iemand die zaken wist te verbinden. Reflecteren en geloven, ironisch zijn én heel betrokken. Woorden en daden. Afgelopen decennia zijn mensen die zo uiteenlopende zaken bij elkaar kunnen houden 'integer' gaan heten. Dat was Peter zeker, maar bij hem denk ik niet zozeer aan een karaktertrek als aan een energieke geest die zijn leven lang naar altijd hetzelfde op zoek is geweest. We hopen en geloven dat hij dat nu in rust heeft gevonden.

Marcel Becker

Foto: Koen Verheijden, Trouw

Peter Nissen: erudiet, een echte wetenschapper, een warm mens

De Sint-Stephanusparochie

'Erudiet, een echte wetenschapper, een warm mens'. Dit zijn spontane beschrijvingen van enkele parochianen, als ik hen vraag om Peter Nissen te typeren. Twee weken na zijn overlijden praat ik met Willy en Rudie Luiken en Willem Pelser over het grote verlies dat Effata getroffen heeft. Deze parochianen hebben Peter Nissen meegemaakt in de periode die aan Effata voorafging, en daarover vertellen zij.

Rudie en Willy Luiken ontmoetten hem in 1987, Willem Pelser in 1998. Zij kennen hem vanuit de Sint-Stephanus Parochie aan de Berg en Dalseweg, de parochie die in 2008 fuseerde met de Dominicusparochie. 'Joyce, Rudie en ik waren in 1987 lector', vertelt Willy. 'Peter werkte meer op de achtergrond. Hij hield zich bezig met de liturgie, vooral met de liturgische teksten en liederen, en was nog druk bezig met zijn promotie.'

In die tijd was Jan Smits de pastoor van de parochie. Helaas kreeg hij ernstige problemen met zijn gezondheid. Om de pastoor te ontlasten begonnen leken met de uitvoering van de avondwaken. Peter, Willy en Rudie, waren hierbij betrokken en ook zuster Inigo. De avondwaken werden gehouden in de kapel van het ernaast gelegen Mater Dei. 'Met gevaar voor eigen leven', lacht Rudie. 'Want de vloeren waren spekglad'. Een van de eerste avondwaken, die Peter geleid heeft, was die van de familie Voss bij het overlijden van hun vader. Hij was toen 30 jaar en heeft op speciaal verzoek het Te Deum gezongen.

Peter kwam langzamerhand steeds meer in beeld. De gezondheid van pastoor Smits ging verder achteruit. Op zondagmorgen droeg hij om 8.45 uur nog de heilige mis op voor een kleine, vaste kern van parochianen, die hechtten aan de traditionele en behoudende liturgie. Maar de dienst van 10.00 uur liet hij graag aan anderen over. In deze dienst, met een meer eigentijds karakter, gingen regelmatig voor: Peter Nissen, Gerard Verwoerd, lazarist, en de paters franciscanen Haas en Metz. In 2005 is pastoor Smits overleden. Peter heeft toen met Willem Pelser de avondwake, waarbij ook

bisschop Hurkmans aanwezig was, geleid. 'Hij heeft dat op indrukwekkende wijze gedaan', herinnert Willem zich.

Het overlijden van pastoor Smits was mèèr dan een verlies voor de Sint-Stephanusparochie, het stelde de parochie ook voor grote praktische problemen. Er was geen opvolger, het kerkbezoek liep terug met op een gegeven moment nog 25 bezoekers. Willy vertelt: 'Geconsacreerde hosties van de Maria Geboorte kerk mochten we niet zelf ophalen, omdat we geen zending hadden, en we konden nauwelijks een priester voor een uitvaart krijgen'. Ze begrepen dat hun parochie onmogelijk zelfstandig kon voortbestaan, en als bestuursleden van de parochie namen Joyce, Rudie en Willem constructief deel aan de fusiebesprekingen. 'Het gebouw is minder belangrijk dan de gemeenschap', was hun motto.

'En ondertussen', brengt Rudie in, 'staken we onze handen uit de mouwen om de parochie draaiend te houden. We waren op elkaar betrokken. Peter hield zich met name met de liturgie bezig en wij - Willy, Willem, Joyce, Anneke Voss en ik - vooral met de praktische dingen.' 'We waren en zijn nog steeds echte doeners', merkt Willem op. 'We hebben van alles gedaan', vervolgt Rudie. 'Zo heb ik een keer met Joyce krakers buitengezet die de leegstaande pastorie waren binnengedrongen'. Het was een hele hechte tijd, benadrukken ze alledrie. Dat blijkt er ook uit dat ze regelmatig met elkaar of bij elkaar gingen eten.

Op zondag 30 december 2007 vond in de St-Stephanuskerk de afscheidsviering plaats. Voorgangers in deze laatste dienst waren: Gerard Verwoerd, Peter Nissen en Willem Pelser.

Rome

Een onvergetelijke herinnering uit de Stephanustijd was de reis die Peter voor een kleine groep organiseerde naar Rome. Met Peter Nissen naar Rome... dat betekende dat er deuren opengingen die voor anderen gesloten bleven. Ze logeerden in een klooster vlakbij de Sint-Pieter. Ze bezochten catacomben die niet voor het publiek toegankelijk waren en waar ze uitleg van Peter kregen over de oude fresco's.

Het gezelschap ging met een bus naar een hooggelegen klooster buiten Rome. Maar door een misverstand werd het afgezet op een berg ver van de ingang. Er zat niets anders op dan verder te lopen. Eenmaal bij het klooster aangekomen, had het gezelschap stevige honger. Helaas... ze moesten het doen met een Mars uit een automaat. Meer was er niet te krijgen. Ze wisten dat ze na afloop dezelfde weg weer terug moesten lopen. Maar in het klooster werd hun hoop gevestigd op een groep nonnen, die met een speciale bus gekomen waren. Peter gooide al zijn charmes in de strijd, maar tevergeefs. De nonnen waren niet bereid hen mee terug te nemen in de bus. Er zat niets anders op dan te voet te gaan. 'We besloten te gaan liften' vertelt Rudie. 'Maar Peter had daar geen zin in en ging lopen. Het lukte ons om een lift te krijgen. We vroegen de chauffeur om uit te kijken naar onze gids Peter. Toen we hem bijna onderaan de berg zagen, draaide de chauffeur het raampje open en riep zijn naam. Hij keek hogelijk verbaasd. Hoe wist die Italiaan, dat hij Peter heette? Met nog steeds die ene Mars achter onze kiezen kwamen we het einde van de dag in Rome aan, waar we binnen stormden in de eerste de beste pizzeria'.

Wijs en warm

De herinnering aan Rome roept bij Willem Pelser nog andere herinneringen op, aan de parochie uitstapjes die Peter met John Zuure heeft georganiseerd. Na de fusie tussen de twee parochies hadden parochianen behoefte om elkaar nader te leren kennen. Het parochie uitstapje bleek daartoe een uitstekend middel. John was de grote regelaar en Peter de deskundige reisleader. Vooral de bezoeken aan het missiehuis in Steyl, aan de kapel van pater Karel in Munstergeleen en aan de abdijkerk van Thorn liggen nog goed bij iedereen in het geheugen. Peter, voor in de bus, gaf als geboren Limburger uitgebreid tekst en uitleg over alle dorpen waar ze langs kwamen en over wat ze ter plekke zouden gaan zien.

Hij bezat niet alleen veel kennis maar ook de gave om die op heldere wijze over te dragen. Willy en Rudie kunnen erover meepraten. Ze zijn al zo lang vrienden van Joyce en Peter. 'Als je bij hen op de verjaardag zat en je stelde een vraag, dan kreeg je vaak een college', merkt Willy op.

Memorabel is de verhuizing van Peter en Joyce van Den Bosch naar Nijmegen, naar het huis aan de Berg en Dalseweg dat ze kochten van Rudie en Willy. Ze weten nog dat er een speciale verhuisdag voor de boeken van Peter werd georganiseerd. De verhuishwagen bracht 350 dozen met boeken over. Niets mocht weg van Peter, en wie wel eens bij Peter thuis is geweest, weet dat daar ook de kamer en de eettafel vol met boeken liggen. In een interview (zie inzet) heeft Peter ooit verteld wat boeken voor hem betekenen. 'Peter was een echte wetenschapper', vertelt Willy. 'Maar hij was ook een man van de wereld. Hij kon met evenveel gemak met zijn kinderen alle kinderliedjes meezingen. Hij was een warm mens'.

Peter was ook een mens met humor en zelfspot, zo komt aan het einde van ons gesprek nog even ter tafel. Peter reed geen auto en was a-technisch. Na zijn eerste herseninfarct was hij zodanig hersteld, dat zijn arts hem vertelde dat hij weer mocht autorijden. 'Zo snel heb ik nog nooit een rijbewijs gekregen,' was zijn gevatte antwoord. En aan Rudie vertelde hij trots over zijn eerste technische hoogstandje: er was een schroef losgegaan uit het slot van de poort. Hij had hem er zelf weer in gekregen!

Betty Smits van Sonsbeek

De boekenkast van Peter Nissen

'Mijn vele boekenkasten laten de diversiteit van mijn interesse zien. Het zijn er veel en ik schaam me wel een beetje. Maar ik heb ze nodig voor mijn eigen schrijfwerk. De boeken gaan als het ware gesprekken met elkaar aan. In de huiskamer staan de literaire boeken: romans, dichtbundels en schrijversbiografieën en kunsthistorische boeken. In mijn studeerkamer staan en liggen op de tafel en de vloer de boeken op het gebied van kerkgeschiedenis, theologie, spiritualiteit en oecumene. Ze staan en liggen twee rijen dik, maar ik weet alles terug te vinden. In een ruimte naast mijn studeerkamer staan boeken over geschiedenis. Een deel van de theologie staat tot slot op onze slaapkamer, maar ook omdat het vaak slaapverwekkende boeken zijn.'

Uit een interview in 2021 (Tijdschrift Volzin)

Peter Nissen en het straatpastoraat in Nijmegen

In het centrum van Nijmegen, in de voormalige kapel van Titus Brandsma, biedt straatpastoraat 'Het Kruispunt' ruimte aan mensen van de straat, om stil te staan bij wat hen drijft, om uiting te geven aan wat hen bezighoudt en wat kleur geeft aan hun leven. Een open en gastvrije plek, waar iedereen welkom is en waar een ontmoeting van mens tot mens mogelijk is.

Het Kruispunt is een organisatie met twee professionals, de straatpastores, en dertig vrijwilligers. Peter was een van deze vrijwilligers, als bestuurder, als voorganger en als gesprekspartner. Tijdens de dankviering van Peter in onze kerk op 14 februari werd zijn betrokkenheid bij Het Kruispunt verschillende keren genoemd. Hoezeer hij door Het Kruispunt werd gewaardeerd blijkt uit onderstaande bijdragen die de redactie ontving.

In Memoriam Peter Nissen

Afgelopen vrijdag is onze fijne, hartelijke, rustige en wijze secretaris Peter Nissen onverwacht overleden.

Peter is in januari 2023 bestuurslid geworden, kort nadat hij met emeritaat was gegaan. Hij had vast besloten om na zijn emeritaat niet meer in nieuwe besturen te stappen.

Peter neemt namens bestuur afscheid van voormalig pastor Lucy Geertman.

Het Kruispunt kwam toen – na corona – uit een moeilijke tijd. Peter vond dat een bijzondere plek als het straatpastoraat Het Kruispunt in Nijmegen moest blijven bestaan en dus maakte hij een uitzondering.

Met zijn rust, zijn immense theologische kennis, zijn goede pen en zijn ervaring vormde hij – vooral in het eerste jaar – een steunpilaar voor ons en onze bezoekers.

Samen met hem, hebben we Het Kruispunt in stabielere vaarwater gebracht. Hij zou de komende maand uit het bestuur stappen en als vrijwilliger actief blijven bij de inloop.

Peter zette zich juist in voor de minst bedeelden in Nijmegen, waaronder de dak- en thuisloze mensen die bij Het Kruispunt geestelijke steun en een maaltijd kunnen krijgen.

Peter verwees daarbij regelmatig naar het beeld van de paus Franciscus over de kerk. Het beeld van de kerk als veldhospitaal voor de mensen met de wonden van hun leven.

Zo zag hij Het Kruispunt: open voor iedereen, van binnen of buiten Nijmegen, religieus of niet. Je mag gewoon binnen komen en je hoeft niets. Er is ruimte voor een luisterend oor en een warme maaltijd.

Zo was Peter ook. Open, luisterend en betrokken bij iedereen die hij tegenkwam. En hij kon dat prachtig uitleggen en opschrijven.

Wij zullen hem echt missen!

*Namens de straatpastores en het bestuur,
Jouke Osinga, voorzitter*

Twee weken voor zijn overlijden schreef Peter op Facebook in zijn dagelijkse rubriek, Van de schoonheid en de troost, het volgende: 'Een van de trouwe bezoekers van het straatpastoraat in Nijmegen, laten we hem Fred noemen, wilde graag eens de kruisweg zien van zijn oom, die hij had geschilderd en die nu in de Dominicuskerk hangt. Dus hebben Joyce en ik hem en enkele anderen, onder wie een van onze twee straatpastores, vanmorgen een rondleiding gegeven'.

'Fred' heeft onderstaande herinnering geschreven aan deze ontmoeting en wenst uit de anonimiteit te treden

Herinnering aan Peter Nissen

Peter Nissen heb ik leren kennen via het Kruispunt en Lenneke, onze straatpastor. Hij was een aardige man die oprecht geïnteresseerd was in de mensen die op straat leven. Daarvoor zette hij zich helemaal in.

Na een aantal gesprekken kwamen we erachter dat in 'zijn' kerk schilderijen hingen die gemaakt waren door mijn oudoom Ted Felen. Deze reeks schilderijen verbeelden de kruisweg van Jezus.

Lenneke en ik werden uitgenodigd om langs te komen om deze schilderijen te bewonderen.

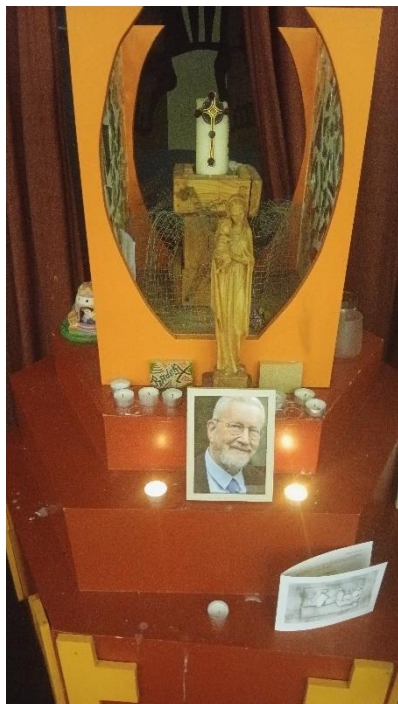
Behalve Lenneke en ik zijn ook Hans Pina en Renée van het Openluchtmuseum in Arnhem meegekomen. Hij wist veel van de schilderijen én van Ted Felen. Voor mij was het interessant en leuk omdat hij, behalve over de schilderijen, ook veel over Ted Felen wist te vertellen. Bijvoorbeeld hoe de schilderijen tot stand waren gekomen. De Kruisweg zelf is een mooie maar sobere serie en Peter gaf bij elk schilderij een interessante toelichting.

Peter was een warme man die duidelijk sociaal gedreven was. Ik zal nog vaak aan hem denken. Moge hij rusten in vrede.

Theo Felen

Het Kruispunt herdenkt Peter Nissen

Op zondagmiddag 15 februari, de dag na de uitvaart van Peter, stond Het Kruispunt, de huiskamer voor de thuis- en dakloze mensen in het centrum van Nijmegen, stil bij zijn overlijden. Dat gebeurde in de kapel, waar Peter regelmatig was voorgegaan. Een foto van Peter en de rouwannonce waren op het altaar geplaatst.

Het thema was: *Aswoensdag, vasten en loslaten*. Daarin werd het pas verschenen boek van Peter gebruikt *Loslaten en groeien*. We kozen voor de Bijbeltekst die Peter in zijn boek voor deze dag heeft uitgekozen: Matteüs 6, 1-6 en 16-18. Gods wil doen zonder op te vallen, in het verborgene

We hebben geluisterd naar *Miserere Mei*, een boetepsalm van David. Deze was zoals verwacht mooi qua muziek, maar pittig qua tekst. De woorden 'Take, o take me as I am', maakten het weer wat lichter. Hoewel het geen echte afscheidsdienst voor Peter was, kwamen we steeds direct en indirect terug op Peter en op zijn boek. Het ging over vasten en loslaten en over Peter die God nooit iets heeft verweten over zijn herseninfarct. 'Shit happens', schrijft hij. 'Ik heb mij tijdens mijn ziekte en revalidatie geen moment door God verlaten gevoeld'.

Verschillende bezoekers wisten nog niet dat Peter overleden was. Maar ze wisten meteen wie hij was. Ze vonden het verdrietig en gaven het verdriet woorden met: Zo'n vriendelijke man, een grote en sterke man. Hij was rustig en stil. Hij kon goed luisteren.

Lenneke van Maren, straatpastoor

Boekbespreking

Loslaten en Groeien, Veertig dagen door de woestijn op weg naar Pasen. Auteur: Peter Nissen. Uitgeverij Adveniat. Februari 2026, ISBN: 9789493395640, 132 pagina's.

*Wij mogen gerust gaan slapen,
want wij zijn bevrijd van wat ons geketend hield.
En daarom mogen wij in vrede gaan slapen.'*

Dit is een citaat uit het allerlaatste bericht dat Peter Nissen op Facebook schreef in zijn dagelijkse rubriek 'Van de schoonheid en de troost'. Hij schreef dit bericht in de vroege ochtend van 2 februari, Maria Lichtmis, waarin hij het evangelie duidde van die dag over de oude Simeon en Hanna. Enkele uren later reisde hij naar Doetinchem om daar met Leo Fijen in de radio-podcast 'Kloostergesprekken' te praten over zijn boek 'Loslaten en Groeien, Veertig dagen door de woestijn op weg naar Pasen.' Dat boek zou in die week verschijnen. Hij schreef het naar aanleiding van zijn eerste herseninfarct.

Geen van beiden kon vermoeden dat dit gesprek een afscheidsinterview zou worden. In de avond van 2 februari werd Peter Nissen thuis getroffen door een tweede herseninfarct, met fatale gevolgen. Op 6 februari is hij overleden. Het citaat op Facebook heeft hierdoor welhaast een profetische betekenis gekregen.

Het boek *Loslaten en groeien* bevat veertig meditaties, geschreven als tocht door de woestijn van de veertigdagentijd. Het is niet bedoeld om zo snel mogelijk in één adem uit te lezen. In het voorwoord schrijft Peter Nissen dat het boek wil uitnodigen tot meditatieve lezing, tot wat in de kloostertraditie *Lectio Divina* heet, een manier van lezen waarbij God als het ware over je schouder meekijkt. 'Maak het stil in je hoofd om de tekst te lezen', raadt hij aan, 'zoek rust en neem de tijd om gewoon te verwijlen bij het moment'.

Het boek is uitgegeven in een handzaam klein formaat in een fraaie, sobere uitvoering. Een echt vastenboekje, waarin de veertig meditaties een overzichtelijke plaats hebben gekregen, elk op een aparte bladzijde. Elke meditatie begint met een thema en met de verwijzing naar de evangelietekst van de dag. Daaronder volgt een toepasselijke

overweging van Peter Nissen, één van zijn vele talenten.

Peter Nissen was als oblaat (lekenbenedictijn) verbonden met de Sint-Willibrordusabdij van de benedictijnen in Doetinchem. Het is daarom niet verwonderlijk dat het boek geworteld is in de spiritualiteit van de Regel van Benedictus. De benedictijnse spiritualiteit was voor hem een belangrijke inspiratiebron. Leren luisteren met het 'oor van het hart'. Luisteren naar God, naar de ander, maar ook naar wat zich in het eigen hart aandient.

Dat luisteren kreeg in Peters leven een bijzondere diepte na zijn eerste herseninfarct. In het eerste hoofdstuk van het boek schrijft hij openhartig over zijn revalidatieproces. Het hoofdstuk heeft als titel: 'Wat mij overkwam. De leerschool van het loslaten.' Deze leerschool wil hij delen met de lezer. Hij vertelt hoe hij opeens zijn zelfstandigheid en autonomie verloor en veel moest loslaten dat hem zo dierbaar was en hij zo zinvol vond: lezingen geven, preken, studie- en bezinningsdagen leiden, artikelen schrijven. Het was moeilijk voor hem om te aanvaarden dat het leven, zeker in de eerste maanden van zijn revalidatie, niet ging zoals hij het zelf graag zou plannen. Hij moest loslaten. Hierover schrijft hij: 'Loslaten is vooral spannend omdat wij graag alles onder controle houden. Onze natuurlijke neiging is tegengesteld aan loslaten, namelijk vasthouden. Onze innerlijke handen zijn "grijphanden". We houden graag vast aan wie en wat we denken te zijn, aan onze prestaties, aan onze oordelen. Laat los en ervaar dat er nieuwe ruimte komt in je leven. Je innerlijke handen kunnen open handen worden.'

Op ontroerende wijze vertelt Peter in het radiogesprek met Leo Fijen hoe hij nieuwe ruimte in zijn leven ervaren heeft, en hoe je met open handen kunt ontvangen. Hij heeft geleerd dat het in het leven niet gaat om presteren, maar om het besef dat je vooral tot leven komt als je je bemind weet door God en door je naasten. Hij spreekt met dankbaarheid over het feit dat hij er nog steeds is, en over de kleine dingen: een verkwikkend glas water, een vogel die fluit, zijn kleinzoon bij hem op schoot in de rolstoel, een therapeut die blijft komen, de zorg die hij ontvangt, zijn engelen. En over de grootste engel in zijn leven, zijn vrouw Joyce. Zij hielp hem om telkens weer op te staan en om dit boek te schrijven. Want zijn brein en zijn linkerhand gingen niet altijd tegelijk samen.

Peter Nissen werd gedwongen om los te laten, maar, zegt hij in het gesprek met Fijen en zo schrijft hij ook in zijn boek: 'Ik heb mij tijdens mijn revalidatie geen moment door God verlaten gevoeld. Ik heb steeds geleefd in het besef dat ik door God gedragen werd'. In zijn kwetsbaarheid ontdekte Peter Nissen ruimte voor groei. Hij schrijft zonder enige klacht of rancune. Hij toont nederigheid. Wie Peter Nissen van nabij heeft

meegemaakt, zal deze houding herkennen: bedachtzaam, eerlijk, zonder dramatiek. Peter zocht niet het grote gebaar, maar de innerlijke waarachtigheid. Hij wist dat geloof niet betekent het lijden wegnemen, maar dat het gedragen kan worden. In zijn boek laat hij zien dat in de gebrokenheid van het bestaan nieuw leven verborgen kan liggen.

Het slot van het boek is bijzonder indrukwekkend. Zijn laatste woorden luiden: 'Zalig Pasen'. Daaraan voorafgaand beschrijft hij de ontmoeting van Maria Magdala met de hovenier bij het lege graf van Jezus. Maria zit gevangen in haar verdriet. Pas wanneer zij wordt aangesproken en gezien, vindt er een ommekeer plaats. Zij wordt als het ware omhoog getrokken uit haar rouw. Voor Peter Nissen is dit een opstandingsverhaal, dat begint met aandacht: iemand werkelijk zien, iemand bij name noemen, een omkering naar elkaar toe. In die wederzijdse herkenning begint een nieuwe toekomst voor beiden. Dat Jezus in dit verhaal

verschijnt als hovenier ziet Peter Nissen als een krachtig symbool: de hovenier staat voor groeikracht, voor het vermogen om, zelfs na verlies en dood, opnieuw tot bloei te komen.

Wie deze bladzijden leest, zo kort na zijn overlijden, kan zich niet aan de vraag onttrekken of hier ook troost ligt voor zijn nabestaanden. Opstanding begint volgens Peter Nissen niet met grootse tekenen, maar met gezien worden, met aandacht, met een mens die een ander bij name noemt.

Loslaten en groeien is meer dan een vastenboek voor de veertigdagen tijd. Het boek kan ook op andere momenten in het leven van betekenis zijn. Het biedt troost en hoop. Op inspirerende wijze leert Peter Nissen ons dat loslaten bevrijding kan zijn, dat uit handen geven ruimte schept en groei mogelijk wordt. Onbedoeld is dit boek zijn geestelijk testament geworden.

Betty Smits van Sonsbeek

Vastenactie 2026

'Geven jullie hen maar te eten'

In 2026 bestaat de Vastenactie 65 jaar. Effata heeft in die periode met haar hulp mooie projecten gerealiseerd, gesteund door onze parochianen. We noemen er een paar: de kindercrèche Sizakala in Zuid-Afrika, met de dominicaan Kees Keijsper. Het opvanghuis voor mensen met aids in India waar de lazarist Gerard Verwoerd de pleitbezorger van was. In 2020 collecteerden we voor rugzakjes voor Syrische kinderen op een school van de JSF, de 'Jezuit Refugee Service' in Beiroet, met hulp van Jan Stuyt SJ. De school is vernoemd naar pater Frans van der Lugt die in 2014 is vermoord. Ook zorgden we voor een bibliotheek en onderwijscomputers in Sri Lanka, een project waar de koffieschenkgroep al jarenlang bij betrokken was. Met de Vastenactie komt er licht waar duisternis heerst.

Dit jaar staat de Vastenactie-schijnwerper gericht op de gevangenen in Bolivia. De gevangenen krijgen niet genoeg te eten en nauwelijks of geen medische zorg. Bisschop Eugenio Coter vraagt de vrijwilligers uit zijn parochies om daar op bezoek te gaan. Ze nemen eten mee maar ook een luisterend oor. Hier mag je je verhaal vertellen zoals jij het ziet, ondanks je veroordeling. En ze helpen met het aanvragen en invullen van papieren. Natuurlijk is er niet genoeg eten. Daarom heeft de bisschop aan de vastenactie gevraagd om hem te helpen. Hij verwijst naar het verhaal uit het evangelie van Lucas: 'Er waren maar vijf broden en twee vissen voor 5000 mensen', waarop Jezus zegt: 'Geven jullie hen maar te eten'. Bij het uitdelen was er genoeg voor allemaal en bleven er nog 12 manden over. Wie deelt zal overvloed kennen – niet alleen in brood, maar in verbondenheid, in liefde, in leven.

- Laten we de bisschop en de gevangenen helpen met brood en aandacht. Deel wat je hebt, doe wat je kunt en ervaar dat er dan meer ruimte is.

Op 15 maart is de Vastenactiecollecte in onze kerk, maar u kunt ook storten op de (ANBI) rekening NL21 INGB 000 000 5850 t.n.v. Vastenactie, Den Haag.

De diaconiegroep

En Hij zei:
'Geven jullie hen
maar te eten'

HELPT U MEE?

Doneer via de QR code

CBF Internat ANBI

WWW.VASTENACTIE.NL
IBAN: NL21 INGB 0000 0058 50

VASTENACTIE 65

Column

Arjan Broers

Over kwetsbaarheid en veerkracht

'Wat goed dat een kerk aandacht besteedt aan levensvragen!' Dat zei een jongeman die meedeed aan een van de maaltijden die we begin dit jaar in de Dominicus Amsterdam hielden. De maaltijden waren onderdeel van een project met de titel *Label of levensvraag*: een serie van zes vieringen, nagesprekken en ontmoetingen over wat een kerk zou kunnen doen aan de groeiende druk op de GGZ, de geestelijke gezondheidszorg.

We zijn hier onder elkaar én dit is een column, dus ik kan ronduit spreken: ik denk dat religie in onze cultuur stuk is. Als we een functionerende religie hadden, dan zou ze ons helpen om te incarneren in wie we zijn. Ze zou ons helpen om stevige, geliefde mensen te worden met een eigen wil – die daarna bereid zijn te leren dan niet onze wil, maar iemand anders' wil geschiede. Een functionerende religie zou ons helpen om te gaan met onze ervaringen van falen en van verlies, en met onze eindigheid. Ze zou ons helpen vergeving te vragen en vergeving te schenken. Ze zou met ons het leven delen en vieren.

Maar religie is stuk. Buitenstaanders zien kerken vaak als plekken die zichzelf overeind proberen te houden – en veel *insiders* zien dat ook zo. Dat leidt vaak tot een verstarde opvatting van liturgie, waarin de vorm heilig wordt in plaats van de inhoud, en een fixatie op leiderschap, omdat betaalde leiders hun baan en privileges willen beschermen. Dat een kerk aandacht besteedt aan levensvragen is dan een uniek verschijnsel, in plaats van de herkenbare kerntaak.

Maar wat zou een kerk anders moeten doen dan onze levensvragen verbinden met elkaar, met de vragen van onze voorouders en met de aanwezigheid van de Eeuwige?

In de Dominicus gaan we door met dit project, dankzij de gulle gift van een overleden Dominicusganger. Hij wilde dat een deel van zijn geld besteed werd aan 'diaconaal werk onder mensen met een psychische kwetsbaarheid'. Dat leidde tot een avontuur waarin we nu al ontdekken dat dit om heel ander diaconaal werk gaat dan de ondersteuning van mensen zonder papieren of dak- en thuislozen. Het gaat namelijk over onszelf: verreweg de meesten van ons krijgen ermee te maken, in de eigen ervaring of in die van een naaste.

Nou moet een kerk geen behandelcentrum worden, en ook zijn er mensen die echt professionele psychologische en psychiatrische hulp nodig hebben.

Maar we kunnen als kerken wel iets doen. Of beter gezegd: iets zijn. Wat? Het antwoord is zo eenvoudig dat het niet meevalt om het serieus te nemen – zo dol zijn we op complexiteit. We kunnen namelijk ruimte maken voor onze gedeelde menselijkheid, door stilte, gebed, zingen, ontmoeting, duiding en ontspanning. Veel mensen die nu bij de GGZ aankloppen voor individuele begeleidingstrajecten zijn gebaat bij de ervaring dat hun kwetsbaarheid geen probleem is maar bij het leven hoort, dat velen hun ervaring herkennen, dat het zelfs door de tijd heen bij ons hoort en dat misschien zelfs God ons erin tegemoetkomt.

Wat mij betreft is dit een opdracht aan religieuze mensen die willen dat hun geloof levensvragen raakt en antwoorden helpt te vinden. Ik hoop er de komende maanden een boek over te schrijven. Misschien kunnen we het er ook een keer over hebben in de Effatagemeenschap.

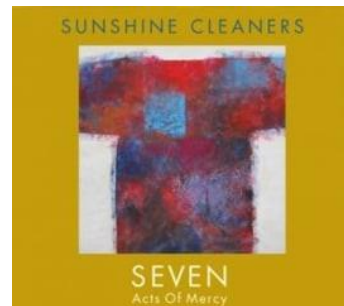

De zeven wegen van barmhartigheid

Een tentoonstelling met schilderijen en gedichten

Aswoensdag 18 februari 2026 tot zondag 22 maart 2026

De werkgroepen 'Kunst en Religie' (catechese werkgroep) en 'Diaconie' waren de initiatiefnemers van deze tentoonstelling. Bij de voorbereiding van de liturgie tijdens de vastenperiode vindt altijd een overleg plaats met de kerngroep diaconie over de vastenactie en de plaats daarvan in de liturgie. Toen duidelijk werd dat er in dezelfde periode een tentoonstelling plaats zou vinden in de kerk met als thema 'De 7 wegen van barmhartigheid', was de link snel gelegd en zijn we samen verder gegaan in de voorbereiding. Het onderliggend thema van de zondagse vieringen tijdens de vastenperiode werd dit jaar 'De zeven wegen van barmhartigheid'. Iedere zondag stond een van deze wegen centraal. Schilderijen en gedichten kregen een plek in de liturgiefolder.

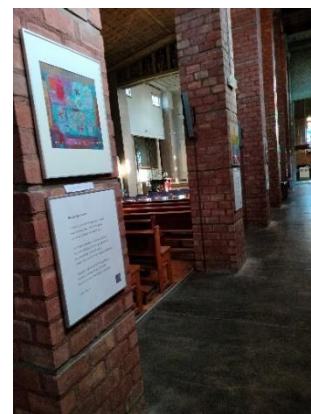
Jeltje Hoogenkamp

Corrie Kopmels

Op de tentoonstelling werden de zeven wegen van barmhartigheid in beeld gebracht. Bij elk van de zeven wegen van barmhartigheid behoren een kunstwerk (met toelichting) en een gedicht. De schilderijen zijn van Jeltje Hoogenkamp, de gedichten van Corrie Kopmels.

Tijdens de tentoonstelling werd muziek ten gehore gebracht van de CD 'Seven acts of Mercy'. Het betreft een CD van het Zeeuwse trio Sunshine Cleaners. Sjef Hermans (zang, gitaar) liet zich inspireren door de zeven werken van barmhartigheid, schreef een aantal eigen songs en zocht in zijn omvangrijk muziekarchief naar gerelateerd traditioneel werk. Deze band bestaat verder uit Jacqueline Hermans (zang) en Geert de Heer (dobro, mandoline en gitaar). Deze CD en een set kaarten waarop kunstwerken van Jeltje Hoogenkamp zijn afgebeeld, waren tegen een kleine vergoeding verkrijgbaar.

Het was een mooie samenwerking tussen de werkgroepen liturgie, de catechesewerkgroep Kunst en Religie en de kerngroep Diaconie. Iedereen hartelijke dank voor de medewerking aan deze gezamenlijke bijdrage

Ger Gerrits

Jezus als Jood

In het blad Antonius Onderweg van de Antonius van Padua verschenen vorig jaar twee artikelen over 'Jezus als Jood' van Jan Zuiker (nog na te lezen via hun website). Terecht schrijft hij dat het antisemitisme mede voortkomt uit het feit dat in de evangeliën 'de Joden' mede schuld krijgen van de kruisdood van Jezus. In dit artikel wil ik hierop doorgaan en er vanuit een historisch gezichtspunt naar kijken.

Om zicht te krijgen op de dood van Jezus van Nazareth dienen we eerst een korte schets te geven van de politieke en maatschappelijke situatie in zijn tijd. Die begint bij de Romeinen. Zij hadden niet alleen wat we nu de staat Israël of Palestina noemen bezet, maar heel het Middellandse zeegebied. Zij stelden lokale vorsten of andere machthebbers aan die in wezen twee taken hadden. De rust te bewaren en belasting te innen. Ten tijde van Jezus was de lokale vorst voor Galilea: Herodes Antipas. Hij was een zoon van Herodes de Grote (bekend van de kindermoord in

Bethlehem). Een andere zoon was een tijdlang vorst in Judea, maar hij deed het zo slecht, dat de Romeinen hem vervingen door een gouverneur of prefect: Pontius Pilatus. Galilea (in het noorden) en Judea (in het zuiden) zijn van belang voor het verstaan van Jezus. In Galilea groeide hij op en trok hij rond als genezer en verkondiger van het koninkrijk van God. In Judea bevond zich Jeruzalem met zijn tempel. Deze nam een centrale plaats in en was voor de gewone bevolking nog sterker een symbool van het Jodendom dan de Hebreeuwse bijbel. Naast Herodes Antipas en Pontius Pilatus was er nog een religieuze autoriteit genaamd de Joodse Hoge Raad of Sanhedrin. Deze had bestuursstaken rondom de tempel en sprak recht in religieuze en civiele zaken. Ten tijde van Jezus' dood was Joseph Kajafas de opperpriester. Het was de uiteindelijke verantwoordelijkheid van hem dat enerzijds de Joodse religie en cultuur - ondanks de bezetting- doorgang vonden, maar tegelijk de rust bewaard bleef. Want er waren voortdurend Joodse groepen die in verzet wilden of

daadwerkelijk kwamen tegen de Romeinse overheersing.

In de veertigdagen tijd en de goede week staan de kruisdood en verrijzenis centraal. Maar waarom werd Jezus eigenlijk gedood en waarom op deze manier? Daarvoor eerst twee andere voorbeelden. Als eerste kijken we naar tijdgenoot en profeet Johannes de doper. Zoals we bijvoorbeeld in Marcus 6 kunnen lezen, wordt hij op tamelijk lugubere wijze onthoofd in gevangenschap. De Joodse geschiedschrijver Josephus vertelt hierover dat Herodes Antipas vreesde voor onrust vanwege zijn populariteit en hem daardoor liet ombrengen (Joodse geschiedenis 18, 5.2). Het tweede voorbeeld gaat over een man die toevallig ook Jezus heette. Dit voorval speelde zich af rond 60 na Chr. (Joodse oorlog 5.16). In Jeruzalem riep hij dag en nacht luidkeels een voorspelling over de vernietiging van Jeruzalem. De Joodse religieuze leiders namen hier zodanig aanstoot aan dat zij hem uitleverden aan de Romeinen. Die ondervroegen hem, maar kwamen tot de conclusie dat de man niet goed wijs was, en stuurden hem weg. Uit deze voorbeelden worden twee zaken duidelijk. De autoriteiten waren bang voor onrust en de Romeinen lieten niet zomaar iedereen doden of kruisigen als dat werd gevraagd door de Joodse Hoge Raad. Nu terug naar Jezus van Nazareth. Ergens rond het jaar 30, iets voor het Joodse Paasfeest, trekt hij, samen met een aantal volgelingen op naar Jeruzalem. Nu was Pasen een pelgrimsfeest, waardoor vele Joden naar Jeruzalem trokken. De grote menigte was altijd reden voor extra alertheid van de autoriteiten vanwege mogelijk onrust. Wat heeft zich toen afgespeeld?

Jezus in de Hof van Olijven

De meest waarschijnlijke volgorde van gebeurtenissen is als volgt. Na een soort feestelijke intocht duwde Jezus een aantal tafels van de geldwisselaars omver en veroorzaakte onrust, de zogenaamde tempelreiniging. Dat was een opmerkelijke actie, want in Joodse ogen was het volkomen normaal en legitiem. Het geld wisselen

vond plaats ver van het meest heilige gedeelte. Voor de duidelijkheid: 'de tempel' was een complex van gebouwen met een duidelijke structuur waarin duidelijk was wie waar en wanneer mocht komen. Vervolgens, na een paasmaaltijd, verbleef hij in de tuin van Getsemane, een kleine heuvel vlakbij de stad. Daar werd hij op aangeven van een volgeling (Judas) gearresteerd, waarna de kruisdood volgde.

Waarom wilden de Romeinen Jezus terechtstellen? Duidelijk omdat hij de orde had verstoord. Waarom vond de Joodse Hoge Raad dit ook? Treffend wordt dit verwoord in het Johannes evangelie wanneer Kajafas (de hogepriester) zegt: Besef toch dat het in jullie belang is dat één mens sterft voor het hele volk, zodat het volk niet verloren gaat. Hij bedoelt daarmee te zeggen dat het beter is één onruststoker te executeren dan dat er een opstand uitbreekt. Dat dit geen theorie was bleek circa 35 jaar later. Na een Joodse opstand werd door Romeinse legioenen Jeruzalem verwoest en de bewoners uitgemoord (Eerste Joodse oorlog van 66 tot 70 na Chr.). Om mogelijk onrust en opstand te onderdrukken werd Jezus gedood. Dit was een besluit van de Romeinen en uitgevoerd door hen. Zij kozen voor de kruisdood omdat dit bedoeld was om publiekelijk een afschrikwekkend voorbeeld te stellen.

Wat is er gebeurd rond 30 na Chr. in Jeruzalem met een zekere Jezus van Nazareth? De wetenschap van geschiedenis en bijbel kan daar geen zekerheid over geven. Wel kan ze aangeven wat het meest waarschijnlijke is, de meest logische verklaring voor wat we lezen in de oude bronnen. Uit bovenstaande is hopelijk duidelijk geworden waarom Jezus gedood werd en waarom de kruisdood. Dat gewone Joden het hiermee eens waren laat staan dat hun om een mening werd gevraagd is onwaarschijnlijk. De vier evangeliën zijn geschreven tussen ca. 70 tot 110 na Chr. Dit was een tijd waarin er lokaal veel spanningen waren tussen Joodse gemeenschappen en de eerste Christengemeentes. We zien het terug in de evangeliën, en tragisch genoeg zijn ze daardoor een bron van antisemitisme geworden. Het pleit trouwens de evangelie schrijvers enigszins vrij dat zij niet konden voorzien dat het Christendom de dominante religie zou worden in Europa, met alle gevolgen van dien.

Mijn hoop is dat bovenstaande een verdieping geeft bij het lezen of horen van de lezingen rondom de goede week en Pasen. En dat het duidelijker is geworden waar het anti-Joodse geluid vandaan komt. Tenslotte wil ik duidelijk stellen dat ik tegen antisemitisme ben, tegen het geweld van HAMAS in 2023, en evenzeer scherp tegen het geweld van het Israëliësch leger in Gaza.

Peter van der Velden

De kruisweg van vandaag

Lijden, onrecht en hoop

Alternatieve kruisweg in Wittem over femicide

Wat gij aan de minste van mijn broeders hebt gedaan, hebt gij aan Mij gedaan (Matteüs 25;40)

In de traditie van de kerk is de Via Crucis, de kruisweg, een manier om stil te staan bij het lijden van Jezus. De veertien staties herinneren aan zijn weg van veroordeling tot graflegging. Maar in onze tijd proberen kunstenaars en gelovigen deze eeuwenoude traditie ook te verbinden met het lijden van mensen van vandaag.

In de tuin van het klooster van Wittem is tot 6 april een bijzondere kruisweg te zien, die is gemaakt door de kunstenaars Jonathan Wanders en Nadine de Burlett. Het is een serie afbeeldingen over geweld en grensoverschrijdend gedrag tegen vrouwen. De serie vraagt aandacht voor femicide, een wereldwijd probleem ook in Nederland.

De veertien staties zijn bedrukte doeken van 80x100 cm, met daarop illustraties en teksten die gebaseerd zijn op ervaringen van vrouwen. De doeken staan op palen, verspreid door de tuin. Op deze wijze ontstaat er een samenhangend verhaal, waarbij er bij elke statie kan worden stilgestaan.

De bedoeling is niet om het evangelie te veranderen, maar opnieuw te laten spreken in onze tijd. Zoals Jezus onschuldig leed en vernederd werd, zo lijden ook vandaag mensen onder onrecht en geweld.

De kruisweg nodigt bezoekers uit om stil te staan bij vragen die soms moeilijk zijn:

Waar zien wij vandaag onrecht?

Wie wordt vandaag niet gehoord?

Hoe kunnen wij als gemeenschap bescherming en steun bieden?

Juist in de aanloop naar Pasen krijgt deze kruisweg een bijzondere betekenis. Het verhaal van Goede Vrijdag laat zien hoe geweld en onrecht kunnen toeslaan. Maar Pasen vertelt dat dit niet het einde is. In de verrijzenis van Christus spreekt God een woord van hoop.

Daarom kan een kruisweg over geweld tegen vrouwen ook een paasboodschap in zich dragen. Door het lijden onder ogen te zien, groeit het verlangen naar gerechtigheid, bescherming en nieuw leven.

Pasen nodigt ons uit om niet onverschillig te blijven, maar om in het spoor van Christus, op te komen voor wie kwetsbaar is.

Kunstenaar Jonathan Wanders

Duurzaamheid

Voor U gelezen op het wereldwijde web:

• Oefen dit voorjaar groen & vrolijk leven

Veel mensen willen duurzaam leven, maar het komt er niet genoeg van, of je denkt dat je de enige bent. Tijd voor inspiratie en actie! Onder de naam *7 weken Groen & Vrolijk Leven* start theologe Corinne Groenendijk tussen Pasen en Pinksteren een Signal-groep met dagelijkse tips voor klein en grote stappen naar duurzamer leven. Corinne: 'het wordt een vrolijke groep waarin we ideeën opdoen en ervaringen delen.' De groep start op 5 april 2026.

In zeven weken kun je met anderen je leven stap voor stap groen en vrolijk maken, is de overtuiging van Corinne Groenendijk. De deelnemers ontvangen van Pasen tot Pinksteren 2026 iedere dag via de speciale Signal-appgroep een filmpje met een tip van een deelnemer, met een kleine of grote stap, verrassend en praktisch met inspiratie van de deelnemer.

Franciscus van Assisi

'Zo kun je vanaf Pasen een nieuw begin maken,' aldus Corinne. 'De vrolijke leefstijl van Franciscus van Assisi, die blij is dat hij leeft op deze mooie aarde, inspireert ons. Elke zondag krijg je een inspiratiefilmpje met een franciscaans thema: vrolijk Pasen, vreugdevol, kwetsbaar, samen, vredevol, eenvoudig en vrolijk verduurzamen.'

Vanaf 5 april komen de filmpjes online en kunnen de deelnemers tips uitproberen en ervaringen delen via de Signal-groep *7 weken Groen & Vrolijk Leven*. Het wordt een plek om te horen hoe anderen het met vallen en opstaan doen, en welke vragen en mooie ontdekkingen zij tegenkomen. Samen 'verduurzamen' is veel leuker!

Je kunt je - alleen of met een groep - aanmelden voor de groep door een berichtje te sturen naar 0616401890 of via de website, corinnegroenendijk.nl/zevenweken. Deelname is gratis.

7 weken Groen & Vrolijk Leven is een project van 'Praktijk voor Groen & Geïnspireerd Leven' met input van [Raad van Kerken Nederland](#), [Laudato si' Alliantie Nederland](#), Netwerk Geestelijke Begeleiding en [Groen Geloven](#), ondersteund door [Kerk en Wereld](#).

• Nadenken over:

De [werkgroep Theologie Kerk en Duurzaamheid](#), een werkgroep van de [Raad van Kerken Nederland](#), heeft uitdagend materiaal ontwikkeld, dat op de website van [Micha Nederland](#) gratis wordt aangeboden. Het biedt de mogelijkheid om de diepte in te gaan bij goede gesprekken over geloof en duurzaamheid. Het is bedoeld voor ieder die wil nadenken en praten over een veranderende wereld. Denk mee over de zeven uitdagende vragen bij het Noach-verhaal.

Dit wordt gedaan aan de hand van een zevental thema's, zoals bijvoorbeeld:

1 Noach actueel; Hoe herkenbaar is het Noach-verhaal in onze eigen tijd?

Er is iets fundamenteel misgegaan in de relatie van de mens tot de aarde, en een grote overstroming of vloed dreigt. We herkennen er onze tijd met zijn overstromingen en bosbranden naadloos in. Maar na de zondvloed moet het anders worden, vertelt het verhaal. Kan dat ons troost en/of trust geven?

Stof tot nadenken dus!

Joyce Nissen

Missionaire inspiratiebijeenkomst

Alle locaties van onze Stefanusparochie zijn bezig met de missie van het evangelie. Ze leggen contacten met de buurt en de stad en organiseren tal van activiteiten. Op 9 februari stond de vraag centraal: hoe kunnen we elkaar inspireren en eventueel met elkaar samenwerken?

Dit werd besproken tijdens de eerste 'missionaire inspiratiebijeenkomst' van onze parochie. Op uitnodiging van de missionaire werkgroep van Effata kwamen vertegenwoordigers van alle locaties bij elkaar. Het begon met een gebedsviering, want de inspiratie van onze missie komt allereerst van de Eeuwige zelf. Daarna was er een maaltijd van soep en brood en kon elke locatie zichzelf in tien minuten tijd presenteren. Tussendoor was er ruimte voor uitwisseling.

Opvallend was hoe ontzettend veel er werd gedaan. Hier zal geen volledig overzicht worden gegeven, maar duidelijk werd dat de Agneskerk heel sterk is in het organiseren van buurtactiviteiten. Met hun jaarmarkt, creatieve workshops, en diaconale acties zijn ze bekend in de hele wijk. Zij kregen van de andere locaties op die avond tips over hoe ze daarbij mensen makkelijker konden uitnodigen in het kerkgebouw zelf, door flyereren in de buurt en het ophangen van banieren.

De Maria Geboortekerk centreert haar energie op de zondagse bijeenkomsten, vanuit de gedachte dat je met een beperkt aantal vrijwilligers keuzes moet maken met wat je wel en niet kan. Zij gaven aan dat ze proberen te leren om ook als gewone kerkgangers zich verantwoordelijk te voelen voor het aanspreken van nieuwe bezoekers en hen zich welkom te laten weten.

De Petrus Canisiuskerk (Molenstraatkerk) heeft met grote uitdagingen te maken op het gebied van vrijwilligers aantallen en bereikbaarheid, maar de Mariakapel met het bijzondere beeldje is en blijft een populaire plek voor devotie en bezinning voor menig Nijmegenaar. Sommige aanwezigen op de inspiratiebijeenkomst begonnen al te dromen om op deze unieke locatie onszelf iets meer als kerken te laten zien, bijvoorbeeld door hartjes of hoopgevende (bijbel)teksten uit te delen.

De Antonius Abtkerk houdt het midden tussen de nadruk op contact met de buurt en liturgische vieringen. Ze hebben een Mariakapelletje dat van buitenaf toegankelijk is en waar vorig jaar zo'n 6500 kaarsjes zijn gebrand. Ze zorgen er altijd voor dat hun kerkblad en activiteitenoverzicht daar klaarliggen. Een sterke kant van de Antonius Abtkerk is samenwerking. Bijvoorbeeld met de bewoners van de Catharinahof voor het vastenproject, met de dominicanessen (er wonen veel zusters in de buurt) voor Advent- en veertigdagenvespers, rozenkransgebeden, stiltevieringen en meditatief schilderen, en met de Agneskerk voor catechese rond de eerste communie en vormsel. Er wordt zoveel mogelijk

ruimte gegeven aan buurtbewoners die iets willen doen, zoals jongeren die in de kerk wilden zingen en spontaan hielpen met een benefietconcert, en een flink team dat het achterliggende kerkhof onderhoudt.

De Antonius van Paduakerk houdt haar franciscaanse inspiratie in ere door een sterke nadruk op diaconale activiteiten. Van het uitdelen van erwtensoep bij de Zevenheuvelenloop tot een breed scala aan inzamelacties. Ook hebben ze diverse koren, die telkens weer andere mensen naar de vieringen trekken. Ze werken ook samen met het Vincent de Paulcenter, waar lezingen worden gegeven over sociale spiritualiteit. Ze raden die van harte aan, evenals het aanschuiven bij maaltijden met vluchtelingen. Ze hebben gezinsvieringen en kleutervieringen, maar willen nu ook de uitdaging aangaan om een tienerviering te houden.

Natuurlijk liet ook Effata zich niet onbetuigd. De missionaire werkgroep vertelde over het brede scala aan missie activiteiten, waaronder het uitgebreide catecheseraanbod, de open dagen, de diaconale activiteiten, en de samenwerking met de buurt (o.a. de basisschool). We merken dat het missionaire besef steeds meer eigen wordt gemaakt in Effata op een manier die bij ons en de diverse werkgroepen past, maar soms zijn we ook kwetsbaar in onze aantallen en hoge gemiddelde leeftijd.

Met het oog op de uitdagingen die wij als Effata hebben, maar die gekend worden op alle locaties, voelde het juist erg bemoedigend om zo bij elkaar te zijn en uit te wisselen. Afgesproken werd om alles te laten bezinken en dan vanzelf te zien of er samenwerkingen zouden ontstaan. In ieder geval hebben we van elkaar geleerd en ontdekt dat – hoezeer we onszelf soms ook zien als kwetsbaar – we enorm veel goeds voor elkaar krijgen voor onze stad en daarbuiten. In ieder geval was er animo om weer een dergelijke inspiratiebijeenkomst te organiseren, en we raden andere werkgroepen van harte aan om dit ook te doen voor hun werkterreinen. Samen staan we sterk.

*De missionaire werkgroep
Nadia Kroon, Hans Hamers, Ab Blom,
Anneke Vos, Jan van der Wal,
Ans Tigcheler. Pieter-Theo Zuurbier*

Expositie: 'Je bent deel van het geheel'

Vindt plaats in het weekend van 9 en 10 mei!

We ervaren telkens opnieuw dat we niet alleen zijn op de wereld. Bij georganiseerde festiviteiten zijn veel mensen aanwezig, in het openbaar vervoer sta je soms op een kluitje en dat is niet altijd even prettig. Maar in andere situaties is het fijn om te ervaren dat je niet alleen op de wereld bent. Als je hulp nodig hebt of als je getroost wil worden is de nabijheid van een ander of van 'de Ander' goed om te ervaren. Zo ook als lid van een werkgroep of geloofsgemeenschap/parochie etc. Zelfs als je alleen in de natuur bent (hoog op een berg, met je voeten in de branding) ervaar je dat je niet 'alleen' bent, maar deel van het geheel.

Dit onderwerp is aanleiding tot een expositie in de Dominicuskerk. Vorig jaar was het thema: 'Geloof in de toekomst', en die toekomst is mede afhankelijk van de wereld/schepping om ons heen waar we allemaal deel van uitmaken. Daarom is het vervolghetema: 'Je bent deel van het geheel'.

We vragen u om voor maandag 13 april een voorwerp/foto/schilderij/beeld/handwerk beschikbaar te stellen voor de tentoonstelling, dat voor u uitdrukt dat u ook deel van het/een geheel bent. U hoeft hiervoor niet alleen te denken aan bijzondere zaken, juist in kleine allerlei dagelijkse bezigheden ontstaan mooie creaties. Denk eens aan een hobby die u beoefent. Wellicht kunt u hiervan iets laten zien en vertellen in een begeleidend verhaal. Als zanger kunt u bijvoorbeeld uw lievelingslied tonen uit uw koormap, of wellicht borduurt u graag en laat u hiervan iets zien. Vele draden maken immers één geheel. Bent u onzeker of dat wat u voor ogen heeft wel geschikt is, geef dat dan aan bij Joyce Nissen. Samen kunnen we dan bekijken wat mogelijk is.

Net als vorig jaar maken we een boekje bij de tentoonstelling met de bijbehorende verhalen. Een afbeelding van dat wat u inlevert is ook van harte welkom.

Bent u enthousiast geworden, dan kunt u uw idee al aanmelden bij Joyce Nissen, het liefst per mail: joycenissenjanssen@hotmail.com **Datum en tijd: 9 en 10 mei 2026**

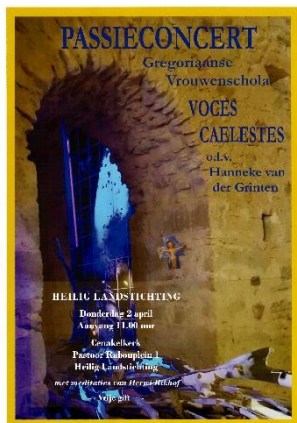
Kort Allerlei

Onze kerk stemlokaal

Woensdag 18 maart vinden de verkiezingen voor de gemeenteraad plaats. Onze kerk is aangewezen als stembureau 12. In de dagkapel, ingang Groenewoudseweg, kan men tussen 7.30 uur en 21.00 uur terecht om te gaan stemmen.

Passieconcert 'Voces Caelestes'

Donderdag 2 april, Witte Donderdag, zal de Gregoriaanse Vrouwenschola 'Voces Caelestes' onder leiding van Hanneke van der Grinten een passieconcert uitvoeren. Het concert vindt plaats in de Cenakelkerk van de Heilig Landstichting om 11.00 uur, met meditaties van Hermi Rikhof. Toegang is gratis. Een gift wordt op prijs gesteld.

Folders voor het concert liggen op de tafel bij de dagkapel.

Processie Kevelaer

Op zondag 31 mei 2026 vindt de jaarlijkse bedevaart naar Kevelaer plaats. De opstapplaatsen zijn:

- 07:15 uur - Nijmegen Oost, Sportfondsenbad Erica Terpstra
- 07:35 uur - Nijmegen Neerbosch, parkeerplaats Winkelcentrum Neerbosch, Symfoniestraat
- 07:45 uur - Nijmegen Dukenburg, busplein, Spijkerhofplein
- 08.00 uur - Nijmegen Hatert, parkeerplaats Winkelcentrum Hatert

In Kevelaer begint om 09:00 uur het programma met gebed en bloemenhulde bij Genadekapel. Om 16:45 uur gaat het gezelschap weer terug naar Nijmegen.

Deelname kost € 35,- incl. bus + koffie. (te voldoen op NL49 RABO 0105 1194 31 t.n.v. JJA Wildenberg - vermeld uw naam, 'deelname Kevelaer' en opstappunt -

U dient zich op te geven vóór 17 mei 2026 bij: h.wesselkamp3@upcmail.nl Tel.: 06-82188050 (Mary) of josephus_wildenberg@msn.com (Let op underscore) Tel.: 0638890054 (Jeroen)

Effatussentijds

Actie Kerkbalans

Hebt u al gereageerd op de actie Kerkbalans? Achter deze actie gaat een hele organisatie schuil. Hartelijk dank aan de stille werkers op de achtergrond: Tjeu Verstappen, Dirk-Jan en Annelies de Rooij en Anneke en Elly Voss, die met hun groep vrijwilligers het parochieblad, met daarin alle info over de actie Kerkbalans, bezorgd hebben.

Liturgiefolders

Het is uniek dat Effata er nog steeds in slaagt om bij elke viering een bijpassende liturgiefolder uit te delen. Dat hebben we te danken aan de onvermoeibare inzet van Wim Rigtters.

Gaat u eens na wat dat betekent in de Goede Week: Palmzondag, Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Paaszaterdag met de vieringen van 19.00 uur en 21.00 uur, en Eerste Paasdag.

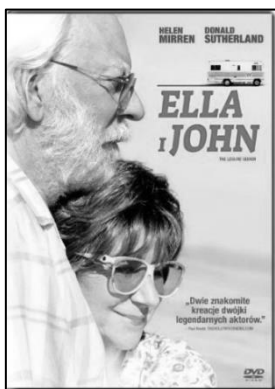
Wim stelt niet alleen de boekjes samen, hij zoekt er ook illustraties bij en drukt ze zelf af in het parochiecentrum.

Daarvoor rijdt hij steeds vanuit zijn huis in Lindenholt naar onze kerk.

Chapeau!

Bezielde film

Ook deze periode kunt u weer genieten van een bijzondere film, met nabespreking. Van harte aanbevolen!

The leisure seeker (Italy, France 2018 Regie Paolo Virzi 112 minuten)

Het verhaal is gebaseerd op de gelijknamige roman van Michael Zadoorian. Het is voor het eerst sinds 1990 dat deze twee grote acteurs weer samen spelen. Een ouder echtpaar John en Ella (Donald Sutherland en Helen Mirren) gaat op reis van Massachusetts naar Florida om het huis van Hemingway te zien in Key West. Onderweg mijmeren ze over hun relatie en ontdekken geheimen van elkaar en doen nieuwe ervaringen op. En moeten dealen met John's Alzheimer en Ella's terminale kanker.

Datum: donderdag 16 april 2026

Tijd: 19.30 uur

Locatie: Huiskamer parochiecentrum Effata, Professor Molkenboerstraat
Vrijwillige bijdrage

Aswoensdag

Woensdagavond 18 februari vond de viering plaats van Aswoensdag. Ruim 50 bezoekers hadden regen en kou getrotseerd om naar de dagkapel te komen. Op een bijzondere manier werden de palmtakjes verbrand. Dat gebeurde op het altaar in de grote kerk. Dankzij de glazen wand in de dagkapel konden alle aanwezigen dit ritueel volgen.

Lily Beijnes

Lily Beijnes is na een kort verblijf in verpleeghuis Kalorama definitief verhuisd naar huize Malderburgh in Malden.

Lily is niet alleen een van onze oudste parochianen, ze is ook bijna haar hele leven verbonden geweest met de Dominicusparochie.

Ze is zelfs gedoopt in de Dominicus- of Broederenkerk aan de Broerstraat, die in de tweede wereldoorlog zwaar beschadigd werd en niet meer is herbouwd.

Het nieuwe woonadres van Lily is te verkrijgen via de administratie en via René Klaassen.

Wij wensen Lily een goede tijd toe in Malden.

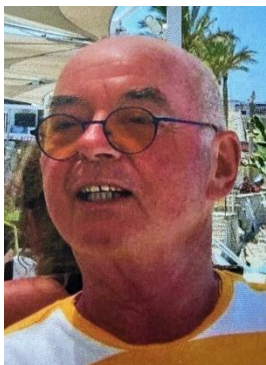

De redactie van het Effatablad wenst u een Zalig Pasen en een inspirerende Paastijd toe.

Kroniek

Overleden

Peter Hendrix

Op 12 januari overleed de heer Peter (Petrus Ludovicus Antonius) Hendrix. Hij was geen actieve parochiaan van onze kerk, maar de laatste tijd wel toevertrouwd aan de pastorale zorg van ons team. Hij was 79 jaar oud. Lang geleden was Peter misdienaar in de Dominicuskerk.

Peter woonde met zijn vrouw Tineke in Leuth in de Ooijpolder. De ouderen onder ons kennen Tineke (Pieters) nog van de sigarenwinkel tegenover de kerk, in het pand waar nu de fietsenmaker zit. Ze hebben twee zoons, Sander en Patrick. Peter is thuis, na een moeizaam einde van zijn leven, overleden te midden van zijn naasten.

Op zaterdag 17 januari heeft onder grote belangstelling de uitvaart plaatsgevonden. Peter is daarna voor de condoleance overgebracht naar café-restaurant Groenewoud. Aansluitend is Peter gecremeerd in crematorium Waalstede.

Peter heeft in zijn jeugd gewoond aan de toen nog Driehuizerweg, tegenover de Montessorischool. Later had hij een boekwinkel aan de Groenestraat. Helaas heeft hij moeten meemaken dat deze tot de grond toe afbrandde, en moest hij zijn leven herpakken. In hem schuilde ook een muzikant; hij speelde in diverse bandjes. In de laatste fase van zijn leven heeft Peter het zwaar gehad en was er veel zorg nodig. Uiteindelijk is hij thuis in Leuth in alle rust ingeslapen. Moge hij rusten in vrede.

Mies Roeffen

Op 11 januari 2026 overleed mevrouw Mies Roeffen. We kenden haar als een van de koffiedames (jarenlang...) onder de naam Mies. Ze is 84 jaar geworden en kort voor haar 85e verjaardag overleden.

Mies heeft heel haar leven alleen geleefd. De laatste jaren van haar leven heeft ze doorgebracht op haar flat aan de Archipelstraat, en toen dat niet meer ging door haar spierziekte heeft ze vanuit een elektrische rolstoel in Dekkerswald gewoond. Aanvankelijk leefde ze in het zorghotel, later kreeg ze een mooi appartement in de Eikenhorst, een verzorgingshuis op Dekkerswald. Daar is ze in de stilte van de nacht, vrij onverwacht overleden. René is vaak bij haar op visite geweest, en had dan mooie gesprekken met haar. Al lang geleden had ze met Gerard Verwoerd en Annemie Herinx het

sacrament van de zieken ontvangen en 'dat was wel genoeg', zo zei ze.

Mies is geboren als jongste van een gezin in Batenburg. Er was daar niets, ze kon er niets, en desondanks heeft Mies zich daaraan ontworsteld en zich door allerlei opleidingen en cursussen opgewerkt in het maatschappelijk werk. Daarin heeft ze het gebracht tot afdelingshoofd, en ze heeft vele cliënten begeleid.

In haar familie was ze een geliefde tante, die zelfs met haar neefjes en nichtjes gekampeerd heeft.

Mies was jarenlang een trouw bezoeker van de Dominicuskerk, en ze heeft actief deelgenomen aan de Effata gemeenschap. Door haar spierziekte hebben we Mies de laatste jaren niet meer in de kerk gezien, maar ze was heel belangstellend naar hoe het ons verging, en ze vierde in de stilte van haar appartement met ons mee. Haar uitvaart heeft plaatsgevonden op 19 januari vanuit de dagkapel. Daarna is ze begraven op Rustoord. Moge zij rusten in vrede.

Peter Nissen

Op vrijdag 6 februari overleed de heer Peter Nissen. Hij droeg de apostolische doopnamen Petrus Johannes Andreas met waardigheid. Hij overleed op de leeftijd van 68 jaar. Nadat Peter op maandagavond 2 februari een tweede herseninfarct heeft gehad, is hij na een paar dagen in het ziekenhuis overleden. Op zaterdag 14 februari heeft zijn uitvaart

plaatsgevonden vanuit een tot de laatste plaats gevulde kerk. De uitvaart werd gedaan door Ruud Roefs een goede vriend van Peter en pastoor van Beuningen, met onze eigen pastores Hans Hamers en René Klaassen. Op dinsdag 17 februari is Peter in het bijzijn van pastor Annemie Herinx begraven op de natuurbegraafplaats in de schaduw van de abdij Koningsoord van de Trappistinnen in Oosterbeek.

Peter trad als voorganger van onze Effatagemeenschap natuurlijk vaak op de voorgrond, heel vaak samen met zijn vrouw Joyce, beiden lid van onze schola. Ze hebben drie dochters en zelfs een eerste kleinzoon. Peter behoorde met hart en ziel tot onze gemeenschap, maar daarnaast tot andere gemeenschappen; elders in dit blad daarover meer.

Omdat Peter op zoveel momenten en in zoveel vieringen prominent in onze gemeenschap aanwezig was en daar op zijn persoonlijke wijze mee leiding en sturing aan gaf, zullen we hem verschrikkelijk gaan missen. Moge hij rusten in vrede.

Pasen herinnert ons eraan dat een nieuw begin mogelijk is, wanneer mensen kiezen voor hoop en verzoening. Soms is één oproep genoeg: hou eens op. In dit gedicht houdt cabaretier en schrijver Dolf Jansen ons met humor een spiegel voor. In een tijd van spanningen en harde woorden klinkt die oproep verrassend actueel.

Hou's op

Hou's op met grote woorden
Stukje ophef, weer 'n tweet
Want je komt wel in die talkshow
Maar echt helpen doet het niet

Hou's op met stoere statements
Trek die frons van je gezicht
Leg de schuld niet bij 'de ander'
Draai je hoofd eens naar 't licht

Zoek waarachtig naar de waarheid
Denk eens eerlijk duurt het langst
Laat je zien zónder dat masker
Doop je pen niet steeds in angst

Sta eens op voor wie 't zwaar heeft
Google solidoriteit
Vraag Al naar empathie en
Zie de mens in menselijkheid

Denk eens terug aan idealen
Aan die speech, dat boek, die held
Zie de waarde in de wereld
En negeer het grote geld

Hou je ogen oren open
Luister wat de ander zegt
Stel je oordeel uit tot later
Dan wordt elk gesprek oprecht

Als je woorden nog meer olie
Op het vuur zijn: hou je mond I
Laat je leiden door wat waar is
Niet 'n peiling van de Hond

Zoek eens ruimte voor reflectie
Op je mening, neem je tijd
Ja, dat vraagt een beetje durf
Wie niet waagt heeft altijd spijt

Durf de waarheid te bevragen
Wees je eigen mening moe
En geef soms, al is het pijnlijk,
Zelfs je eigen ongelijk toe

Geloof niet in 'n God die oordeelt
En verdeelt in goed en kwaad
Zoek het goede en je vindt het
In de mens die naast je staat

Zie steeds kansen geen obstakels
Zoek je richting en hou vol
Wordt niet moedeloos van hordes
Wordt een beetje Femke Bol

Denk niet 't zal mijn tijd wel duren
Al dat lelijks gaat maar door
Blijf verzinnen en verzetten
Spreek je uit en leef het voor

Hou eens op met stoere statements
Schreeuw eens minder moord en brand
Wees niet trending op de socials
Maar een deel van Nederland

Hou eens op met grote woorden
Wees bevrijd en niet benard
Laat je niet door hardheid leiden
Wees een leider met een hart

Dolf Jansen

Uitnodiging

'Vrede: Van het hart naar de gemeenschap'

Dominicaanse Ontmoeting met broeder Augustinus Aerssens OP

*Broeder Augustinus
Aerssens OP*

Het thema van de Dominicaanse Ontmoetingen in 2026 is hoogst actueel: 'Hoop op vrede?!' Dominicaan Augustinus Aerssens zal tijdens de komende Dominicaanse Ontmoeting, **op 6 mei**, onze gesprekspartner zijn. Broeder Augustinus zal spreken over de betekenis van vrede binnen de dominicaanse traditie en in zijn eigen roeping. Hij sluit aan bij het onderscheid van Thomas van Aquino tussen concordia als eensgezindheid en pax als geordende rust. Vrede is meer dan de afwezigheid van conflict: vrede heeft haar wortels in waarheid, gerechtigheid en liefde, en vraagt om eensgezindheid tussen mensen die samen het goede zoeken. Tegelijk veronderstelt zij een innerlijke ordening van verlangens en overtuigingen. Vrede raakt dus zowel het persoonlijke als het gemeenschappelijke leven. Augustinus verbindt deze theologische inzichten met zijn eigen ervaringen in kerk en samenleving. De dominicaanse visie op vrede is immers geen abstract ideaal, maar een concrete en geleefde geloofsweg.

Broeder Augustinus Aerssens (1995) is priester van de Surinaamse parochie in Rotterdam en studentenpastor. Hij bezocht afgelopen jaren verschillende (voormalige) oorlogsgebieden: Irak, Israël, Bosnië en Oeganda. In al deze landen maakte hij kennis met dominicanen, dominicanessen en anderen die werken aan vrede en de wederopbouw van hun land.

Na zijn lezing zal Augustinus over zijn inzichten en ervaringen met de aanwezigen in gesprek gaan. Daarna bidden we het avondgebed en is er een gezamenlijke maaltijd.

De Dominicaanse Ontmoeting met Augustinus Aerssens vindt plaats op woensdag 6 mei a.s. van half 4 tot half 7, in de Dominicuskerk in Nijmegen (ingang Groenewoudseweg).

De organisatie van deze bijeenkomst is in handen van 'Dominicanen024', een samenwerkingsverband van Nijmeegse dominicanen, dominicanessen en lekendominicanen.

Iedereen is op 6 mei van harte welkom! U kunt zich tot uiterlijk **27 april** aanmelden door een e-mail te sturen naar dominicanen024@gmail.com. De entree bedraagt € 15,-, maar dit bedrag mag voor niemand een belemmering zijn. Studenten betalen € 7,50. Na ontvangst van uw aanmelding ontvangt u informatie over de betaalwijze.

Augustinus Aerssens in Irak

Rooster van Activiteiten

Datum en tijd	Activiteit	Locatie
Di 17 mrt. 15.30–17.00 u.	Dinsdag conferentie	Pastorie AVP kerk (Groesbeekseweg 95A)
Wo 18 mrt. 19.00–21.00 u.	Leesgroep over het boek 'Dromen van een Nieuwe morgen' (Tomáš Halík)	Huiskamer Effata parochiecentrum
Do 19 maart 10.00–12.00 u.	Creatieve catechese activiteit 'Kruisje maken'	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 19 maart 14.00–16.30 u.	Iconen schilderen	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Za 21 mrt. 08.30 en 09.00 u.	Vertrekceremonie bij start Pelgrimsroute 'Wegen met Zegen'	Pelgrimskapel AVP kerk Groesbeekseweg 96 (ingang naast hoofdingang)
Di 24 mrt. 15.30–17.00 u.	Dinsdag conferentie	Pastorie AVP kerk (Groesbeekseweg 95A)
Do 26 maart 10.00–12.00 u.	Creatieve catechese activiteit 'Kruisje maken'	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 2 april 10.00u–12.00 u.	Creatieve catechese activiteit 'Kruisje maken'	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 9 april 14.00–16.30 u.	Iconen schilderen	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 16 april 19.30 u.	Bezielde film 'The leisure seeker'	Huiskamer Effata parochiecentrum Prof. Molkenboerstraat
Za 18 april 08.30 en 09.00 u.	Vertrekceremonie bij start Pelgrimsroute 'Wegen met Zegen'	Pelgrimskapel AVP kerk Groesbeekseweg 96 (ingang naast hoofdingang)
Di 21 april 14.00–16.00 u.	Inspirerende verhalen	Huiskamer Effata parochiecentrum
Wo 22 april 19.00–21.00 u.	Leesgroep over het boek 'Dromen van een Nieuwe morgen' (Tomáš Halík)	Huiskamer Effata parochiecentrum
Do 23 april 14.00–16.30 u,	Iconen schilderen	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 7 mei 14.00–16.30 u.	Iconen schilderen	Dagkapel ('rond de keukentafel') Effata/Dominicuskerk
Do 7 mei 19.30–21.00 u	Lezing zuster Nadia Kroon	Dagkapel Effata/Dominicuskerk (ingang Groenewoudseweg)

Deze uitgave is financieel mede mogelijk gemaakt door:

De Vinotheek www.vinotheek.nl

Gommers Nijmegen BV www.gommers.nl

Janssen Repro www.janssenrepro.nl

Reintjes Kaarsen www.reintjes.nl

De KerfAdvocatuur www.dekerfadvocatuur.nl

Bloemisterij Het Molentje www.bloemisterijhetmolentje.nl

Klopper & Kramer Uitvaartcentrum Oud-Mariënboom www.KK.nl

Hoveniersbedrijf Han Janssen v.o.f. www.hanjanssen.nl

Plus Walraven www.plus.nl

Effata Dominicuskerk

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen
☎ 024-3 65 60 69
IBAN NL 29 ABNA 0436 6614 46
t.n.v. Effataparochie
✉ www.effataparochie.nl

Onderdeel van de Parochie Heilige Stefanus (PHS)
Berg en Dalseweg 40
6521 JJ Nijmegen
info@stefanus.nl
✉ www.stefanusparochie.nl

Het pastorale team van Effata-Dominicus bestaat uit:

Hans Hamers O.P. pastor

Werkdagen: ma, di, wo, do. (20 upw)

Aandachtsgebieden:

pastoraatsgroep en parochieberaad PHS, liturgie,
missionaire parochie, gemeenschapsopbouw, individueel
pastoraat,

Tel 06-19573987

hhamers@stefanus.nl

René Klaassen

Werkdagen: ma, di, andere dagen op afspraak

Aandachtsgebieden:

pastoraatsgroep PHS, liturgie, catechese,
missionaire parochie, individueel pastoraat,
bloemsiergroep, koffieschenkgroep

Tel: 06-10510849

klaassenfr@gmail.com

Redactie Effatablad

Marcel Becker (eindredactie)
Hans Hamers
Elly Heuvel-Versteegen (opmaak)
Anton van der Meer
Betty Smits-van Sonsbeek

Verspreiding parochieblad

Elly Voss ☎ 024-8480938
✉ eimvoss@hotmail.com

Kopij volgend nummer

Inleveren 20 april 2026

Volgende aflevering

2 mei 2026

Oplage circa 600 exemplaren

Webmaster

Paul de Kerf
E-mailadres
✉ redactie@effataparochie.nl

Parochieadministratie

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen
☎ 024-3656069
✉ post@effataparochie.nl

Secretariaat Open

dinsdag en woensdag
van 10.00 tot 12.30 uur

Voor spoedgevallen buiten deze uren

Rudie Luiken
06-21547952

Voor uitvaarten afspreken

06-48748727

Oproep

Wilt u informatie over verhuizing, geboorte, huwelijk en overlijden
doorgeven aan het secretariaat van het parochiecentrum. Als ook
verandering of wijziging van adres, telefoonnummer en e-mailadres:
post@effataparochie.nl

Ziek? Eenzaam?

Behoeftte aan een gesprek?

Meld het bij het pastoraat of bij:
Josje Kruijsen 024-6842267
Kruijsen-I@kpnplanet.nl
Thea Melis 024-3541164.
theamelis75@gmail.com

Aan de keukentafel

Iedere donderdagochtend kunt
u voor een kopje koffie of thee
tussen 10.00 – 12.00 uur
terecht in:

"Aan de keukentafel", een
ruimte in de Dominicuskerk
(ingang Groenewoudseweg).

Rooster van vieringen

2026	THEMA EN VIERING	VOORGANGERS	MUZIEK
zondag 22 maart 10.30 uur	5e zondag Veertigdagentijd Agapèviering <i>Ezechiël 37, 12-14</i> <i>Johannes 11, 1-45</i>	Wim Rigtters Agaath Ulrich	Joseph Steenbrink Samenzang o.l.v. Annemiek van Nostrum
zondag 29 maart 10.30 uur	PALMZONDAG Agapèviering <i>Jesaja 50, 4-7</i> <i>Matteus 26, 14-27,66</i>	René Klaassen. Dineke Wilke	Margriet Naber Samenzang o.l.v. Françoise Klaassen
donderdag 2 april 19.00 uur	WITTE DONDERDAG Eucharistieviering <i>Exodus 12,1-8, 11-14</i> <i>Johannes 13, 1-15</i>	Eduard Kimman S.J. Hans Hamers O.P.	Muziek en Schola o.l.v. Luc-Jan Laarhoven
vrijdag 3 april 15.00 uur	GOEDE VRIJDAG Kruisweg <i>Jesaja 52, 13-53,12</i> <i>Johannes 18, 1-19,42</i>	Nadere informatie volgt nog via de mededelingen.	
zaterdag 4 april 19.00 uur	PAASWAKE Gezinsviering	René Klaassen Simone van den Helm	n.n.b.
21.00 uur	PAASWAKE Eucharistieviering <i>Genesis 1, Exodus 15, Jesaja 55</i> <i>Matteus 28, 1-10</i>	Eduard Kimman S.J. Hans Hamers O.P.	Joseph Steenbrink Schola o.l.v. Françoise Klaassen
zondag 5 april 10.30 uur	HOOGFEEST VAN PASEN Woord- en communie viering <i>Handelingen 10, 34a, 37-43</i> <i>Johannes 20, 1-9</i>	Jan van der Wal Betty Smits van Sonsbeek	Muziek en Schola o.l.v. Luc-Jan Laarhoven
zondag 12 april 10.30 uur	2e zondag van Pasen Agapèviering <i>Handelingen 2, 42-47</i> <i>Johannes 20, 19-31</i>	Sanneke Brouwers Agaath Ulrich	Joseph Steenbrink Samenzang o.l.v. Françoise Klaassen
zondag 19 april 10.30 uur	3e zondag van Pasen Agapèviering <i>Handelingen 2, 14, 22-32</i> <i>Lucas 24,13-35</i>	Hans Hamers O.P. Pieter-Theo Zuurbier	Muziek en Schola o.l.v. Luc-Jan Laarhoven
zondag 26 april 10.30 uur	4e zondag van Pasen Agapèviering <i>Handelingen 2, 14a, 36-41</i> <i>Johannes,10.1-10</i>	Wim Rigtters Marleen Verstappen	Jan Wolsink Samenzang o.l.v. Françoise Klaassen
zondag 3 mei 10.30 uur	5e zondag van Pasen Eucharistieviering <i>Handelingen 6, 1-7</i> <i>Johannes 14, 1-12</i>	Eduard Kimman S.J. Dineke Wilke	Margriet Naber Schola o.l.v. Françoise Klaassen
zondag 10 mei 10.30 uur	6e zondag van Pasen Agapèviering <i>Handelingen 8, 5-8, 14-17</i> <i>Johannes 14, 15-21</i>	Jan van der Wal Agaath Ulrich	Jan Wolsink Samenzang o.l.v. Annemiek van Nostrum

PAASMORGEN

Opstanding kan in ieder leven plaats vinden, we mogen groeien

Peter Nissen

2026

uit: Loslaten en Groeien

Veertig dagen door de woestijn op weg naar Pasen

